

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ 2021

Β' ΦΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Α' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 30 Απριλίου 2022

Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες

Ξενοφώντας, Ελληνικά 3. 52-53, 56

[2.3.52] άκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι.

[2.3.53] καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξειαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου.

[2.3.56] οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

Θέματα

1. **Να μεταφράσετε το απόσπασμα στη νέα ελληνική:** «ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν... εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου».

(μονάδες 30)

2. Ποια επιχειρήματα χρησιμοποιεῖ ὁ Θηραμένης στο λόγο του πρὸς τοὺς βουλευτὲς γιὰ νὰ υπερασπιστεῖ τὸν εαυτό του;

(μονάδες 10)

3. α) «**μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε**»: Τι προδίδει ἡ μεγαλόφωνη αὐτὴ διαμαρτυρία τοῦ Θηραμένη τὴν ὥρα που περνάει μέσα ἀπὸ τὴν ἀγορὰ;

(μονάδες 5)

β) «**Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ**»: Πὼς σχολιάζετε τὴ φράση αὐτὴ τοῦ Θηραμένη, που ἀπευθύνει στὸν Κριτία;

(μονάδες 5)

4. Γιατί χαρακτηρίζονται **οι τριάκοντα αδικώτατοι και ασεβέστατοι**; Να ληφθεί υπόψη και το μεταφρασμένο κείμενο που σας δίνεται.

[1] Τέτοιος στάθηκε ο θάνατος του Θηραμένη. Τότε πια θεώρησαν οι Τριάντα πως ήταν ελεύθεροι να τυραννούν δίχως φόβο· όχι μόνο απαγόρευσαν σ' όσους δεν ήταν γραμμένοι στον κατάλογο να μπαίνουν στην πόλη, αλλά τους άρπαζαν κι από μέσα απ' τ' αγροκτήματά τους για να τους πάρουν, αυτοί κ' οι φίλοι τους, τη γη τους. Οι κατατρεγμένοι κατέφευγαν στον Πειραιά, μα κ' εκεί συνεχιζόταν ο διωγμός· τα Μέγαρα κ' η Θήβα γέμισαν πρόσφυγες.

[8] Έπειτα απ' αυτό οι Τριάντα, κρίνοντας ότι η θέση τους είχε κλονιστεί, αποφάσισαν να κάνουν δική τους την Ελευσίνα για να την έχουν καταφύγιο σ' ώρα ανάγκης. Πήγαν λοιπόν εκεί ο Κριτίας κ' οι άλλοι συνάδελφοι του, έχοντας δώσει από πριν οδηγίες στο ιππικό, κ' έκαναν επιθεώρηση στους Ελευσίνιους. Κατόπι, με το πρόσχημα ότι ήθελαν να ξέρουν πόσοι είναι και πόση πρόσθετη φρουρά θα χρειαστούν, πρόσταξαν να τους καταγράψουν όλους, κι ο καθένας που θα καταγραφόταν να βγαίνει από τη μικρή πύλη προς τη θάλασσα. Στο γιαλό όμως είχαν τοποθετήσει δεξιά κι αριστερά τους ιππείς, κ' έναν-έναν που έβγαινε τον άρπαζαν οι βοηθοί τους και τον έδεναν χεροπόδαρα.

Αφού τους έπιασαν όλους μ' αυτό τον τρόπο, πρόσταξαν τον αρχηγό του ιππικού Λυσίμαχο να τους πάρη και να τους παραδώση στους Έντεκα.

[9] Την άλλη μέρα συγκέντρωσαν στο Ωδείο τους οπλίτες που ήταν γραμμένοι στον κατάλογο, καθώς και τους υπόλοιπους ιππείς, κι ο Κριτίας σηκώθηκε κ' είπε:

«Το καθεστώς, άνδρες, δεν τ' οργανώνουμε μόνο για καλό δικό μας, μα άλλο τόσο και για δικό σας. Μια και θάχετε λοιπόν μερίδιο στις τιμές, πρέπει νάχετε μερίδιο και στους κινδύνους. Για τούτο είν' ανάγκη να καταδικάσετε τους Ελευσίνιους που πιάσαμε, ώστε νάχετε τις ίδιες ελπίδες και τους ίδιους φόβους με μας.»

[10] Και τους έδειξε ένα σημείο, λέγοντας να παν εκεί να ψηφίσουν ένας-ένας, φανερά. Το μισό Ωδείο ήταν γεμάτο οπλισμένους Λάκωνες φρουρούς· άλλωστε όσοι πολίτες δε σκοτιζόνταν παρά μόνο για το συμφέρον τους τάβλεπαν αυτά με καλό μάτι...

(μονάδες 10)

5. Να κατατάξετε κατά χρονική σειρά τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα:

α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικό του έργο.

β) Εξορίστηκε από την πατρίδα του, την Αθήνα.

γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτήμα του, στον Σκιλλούντα, και να μετακομίσει στην Κόρινθο.

δ) Οι Αθηναίοι επέτρεψαν στον Ξενοφώντα να επαναπατριστεί, μετά από την άρση του ψηφίσματος για εξορία.

(μονάδες 10)

6. α. Να συνδέσετε τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια: **κριτήριο, διαγωγή, ανάγνωση, φήμη, νόμισμα.**

(μονάδες 5)

β. Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

Ρηματικοί τύποι	κατάληξη	Ομόρριζα ουσιαστικά
άνεπήδησεν	-μα	
γιγνώσκοντες	-ων	
ἔπασχε	-ος	
ἀπολιπεῖν	-η	
ἔγραψαν	-ας	

(μονάδες 5)

7. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις στη ίδια πτώση, στον άλλο αριθμό: **τὴν κρίσιν, ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, τῆς ἀγορᾶς, τῆ φωνῆ.**

(μονάδες 5)

8. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

ἔπασχε: γ' ενικό πρόσωπο ευκτικής, αορίστου β'

λέγεται: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού, στη φωνή που βρίσκεται

εἶπεν: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής, στο χρόνο που βρίσκεται

ἀπήγαγον: β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής

ἔγραψαν: γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής παρακειμένου, ενεργητική φωνή

(μονάδες 5)

9. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: **πάντων, ἐπιδειῖξαι, γινώσκοντες, τοῦ θανάτου, διὰ τῆς ἀγορᾶς.**

(μονάδες 7)

10. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τη δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτική λειτουργία): **«ὅτι οὐδέν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός»**

(μονάδες 3)

Καλή επιτυχία!!!